

Uppsala universitet
Rektor

Luntmakargatan 13, Box 7851,
SE-103 99 Stockholm, Sweden
Tfn/Phone: +46 8 563 085 00
Fax: +46 8 563 085 50
hsv@hsv.se, www.hsv.se

Tomas Egeltoft
08-563 088 28
tomas.egeltoft@hsv.se
BESLUT

2010-12-17
Reg.nr 641-933-10

Beslut om tillstånd att utfärda grundlärarexamen med inriktning mot arbete i fritidshem

Högskoleverket beslutar att inte ge Uppsala universitet tillstånd att utfärda grundlärarexamen med inriktning mot arbete i fritidshem.

Ansökan och ärendets hantering

Uppsala universitet har ansökt hos Högskoleverket om tillstånd att utfärda grundlärarexamen med inriktning mot arbete i fritidshem. För granskning av ansökan har Högskoleverket utsett följande bedömare: professor emeritus Ingvar Lundberg, Göteborgs universitet (ordförande); docent Mari-Ann Berg, Högskolan i Jönköping (ordförande); universitetsadjunkt Birgit Andersson, Umeå universitet; universitetslektor Pia Bohlin, Konstfack; lärarstuderande Linda Bondeson, Södertörns högskola; docent Göran Bostedt, Mittuniversitetet; lärarstuderande Patrick Böttiger, Örebro universitet; universitetslektor Annette Ewald, Högskolan Kristianstad; professor Kari Fasting, Norges Idrottshögskola; professor Karsten Froberg, Syddanska universitet; lektor Tom Gullberg, Åbo Akademi; professor Sven-Erik Hansén, Åbo Akademi; universitetslektor Maud Ihrskog, Högskolan i Borås; professor Geir Johansen, Musikhögskolan i Norge; docent Marlène Johansson, Åbo Akademi; filosofie doktor Carla Jonsson, Stockholms universitet; professor emeritus Pertti Kansanen, Helsingfors universitet; professor emerita Inger Anne Kvalbein, Högskolan i Oslo; universitetslektor Pernilla Nilsson, Högskolan i Halmstad; professor Sigmund Ongstad, Högskolan i Oslo; forskningsledare Mia Porko-Hudd, Åbo Akademi; universitetslektor Grethe Ravlo, Nationellt centrum för matematik, Trondheim; universitetslektor Eva Riesbeck, Malmö högskola; professor emeritus Helge Strömdahl; universitetslektor Björn Sundmark, Malmö högskola och lärarstuderande Pernilla Åhs, Högskolan Väst.

Underlag för bedömningen har varit högskolans ansökan samt intervjuer den 14 oktober 2010 med representanter för högskolan. Bedömargruppens yttrande bifogas.

Bedömning

Bedömning har gjorts utifrån de krav som ställs i högskolelagen och högskoleförordningen och utifrån de kvalitetsaspekter och kriterier vid examenstillståndsprövningar som Högskoleverket har utarbetat med hänsyn tagen till examensbeskrivningen för denna yrkesexamen, se bilaga 1.

Bedömargruppens yttrande innehåller dels en sammanfattande bedömning per aspekt dels en samlad bedömning. Medlemmarna i bedömargruppen har inte medverkat i bedömningar där jäv föreligger.

Bedömargruppens samlade bedömning är att Uppsala universitet inte har förutsättningar att ge grundlärautbildning med inriktning mot arbete i fritidshem med tillfredsställande kvalitet. Högskoleverket instämmer i denna bedömning.

Beslut

Högskoleverket beslutar att inte ge Uppsala universitet tillstånd att utfärda grundläraexamen med inriktning mot arbete i fritidshem.

Beslut i detta ärende har fattats av universitetskanslern Lars Haikola efter föredragning av utredaren Tomas Egeltoft i närvaro av stabschefen Lennart Ståhle och avdelningschefen Magnus Hjort.

I ärendets beredning har även utredarna Eric Lindesjö och Cecilia Nordqvist deltagit.

Lars Haikola

Tomas Egeltoft

Kopia till:
Utbildningsdepartementet
Medlemmarna i bedömargruppen

Bedömargruppens yttrande

Utbildningens förutsättningar

Lärreresurs

Vi bedömer att antalet tillsvidareanställda och övriga lärare står i proportion till utbildningens beräknade omfattning. Andelen lärare med doktorsexamen och egen lärarutbildning är tillräcklig. Vi menar dock att det saknas tillräcklig ämneskompetens och ämnesdidaktiskt kompetens som är inriktad mot det fritidspedagogiska området. Den samlade lärarkompetens universitetet redovisar när det gäller de utbildningsvetenskapliga kärnområdena är övertygande och god. I ansökan anges att lärosätet har en omfattande kompetens inom de estetiska och praktiska områdena; oklart dock hur dessa kompetenser är fördelade. Vi menar att lärarna ges möjligheter till kompetensutveckling. Vi ser även en hög ambitionsnivå när det gäller att ytterligare stärka den vetenskapliga kompetensen hos de lärare som är engagerade i utbildningen och saknar doktorsexamen.

Vi bedömer sammanfattningsvis att aspekten lärreresurs inte är tillfredsställande.

Utbildningsmiljö

Vi menar att utbildningen kommer att ges i en forskande och utvecklande miljö och utbildningen kommer att ge förutsättningar för ett kritiskt, kreativt och reflekterande förhållningssätt.

Vi menar att den redovisning om organisationen av den verksamhetsförlagda utbildningen som gjordes under intervjudagen var övertygande men vi hade gärna sett att detta utvecklats ytterligare i den skriftliga ansökan.

Lärrarutbildningen har ett väl utvecklat nationellt och internationellt samarbete såväl inom forskningsvärlden som med det omgivande samhället. Vi hade dock gärna sett att det arbete som bedrivs inom området ytterligare utvecklats i ansökan vad avser dess särskilda koppling till inriktningen fritidshem.

Vi bedömer sammanfattningsvis att aspekten utbildningsmiljö är tillfredsställande.

Utbildningens genomförande

Styrdokument

Utbildningsplanen är tydlig vad gäller utbildningens struktur, men vi menar att den inte uppfyller examensordningens krav på 60 högskolepoäng inom det fritidspedagogiska området. Vi kan inte se att 30 högskolepoäng i Barn- och

ungdomsvetenskap är ett fullgott alternativ med tydlig inriktning mot fritidshem. Dessutom erbjuder lärosätet endast 15 högskolepoäng i bild samt 7,5 högskolepoäng i drama alternativt musik, vilket strider mot kraven i examensordningen. Kraven i examensordningen är totalt 30 högskolepoäng i ett eller två praktiska eller estetiska ämnen. Kursplanerna uppvisar dock genomgående en hög ambition och relativt väl balanserade litteraturlistor.

Vi bedömer sammanfattningsvis att aspekten styrdokument inte är tillfredsställande.

Undervisning, kurslitteratur och examination

Vi ställer oss tveksamma till om Barn- och ungdomsvetenskap som akademiskt ämne täcker det specifika krav på ämnesinnehåll och ämnesdidaktiskt innehåll som grundläroartutbildningen, inriktning mot arbete i fritidshem kan kräva. Detta är inte tydligt motiverat eller beskrivet i ansökan. Vi menar att en tydligare differentiering mellan de tre inriktningarna inom grundläroartutbildningen bör göras, framför allt inom den utbildningsvetenskapliga kärnan. Nu syns inte vilka delar som är tänkta att vara anpassade till just denna inriktning. De planerade undervisningsformerna är relevanta. Kurslitteraturen uppvisar genomgående en hög vetenskaplig ambition men vi efterlyser ytterligare internationell litteratur inom området. Vi finner att progression genomgående beaktas i de kursplaner och litteraturlistor som redovisats. Ett stort frågetecken finns kring de prioriteringar som gjorts avseende avgränsning och innehåll i bildämnet.

Examinationsformerna är varierande och relevanta för olika moment och examinationen inom den verksamhetsförlagda utbildningen genomförs på ett adekvat sätt.

Vi bedömer sammanfattningsvis att aspekten undervisning, kurslitteratur och examination inte är tillfredsställande.

Utbildningens resultat

Säkring av examensmålen

Vi bedömer att kraven för olika typer av examination finns dokumenterade. Vi bedömer dock att lärosätet inte har visat att det systematiska säkringssystem för utbildningen som kommer att ge studenterna förutsättningar att nå examensmålen.

Vi bedömer sammanfattningsvis att aspekten säkring av examensmålen inte är tillfredsställande.

Samlad bedömning

På grund av bland annat att aspekten lärarresurs inte är tillfredsställande är vår samlade bedömning att Uppsala universitet inte har förutsättningar att ge grundlärarutbildning med inriktning mot arbete i fritidshem med tillfredsställande kvalitet. Vi rekommenderar Högskoleverket att avslå ansökan.

Bilaga I: kvalitetsaspekter och kriterier vid examenstillståndsprovning för de nya lärarexamina

Utbildningens förutsättningar

Lärarresurs

- Antalet tillsvidareanställda och övriga lärare står i proportion till utbildningens beräknade omfattning,
- lärarna har vetenskaplig och ämnesdidaktisk kompetens för undervisning och handledning inom utbildningen,
- lärarresursen består både av vetenskapligt meriterade lärare samt lärare som besitter beprövad professionserfarenhet i en välavvägd proportion,
- lärarna har kompetens att erbjuda den utbildningsvetenskapliga kärnan med de krav på innehåll som anges i examensordningen för respektive lärarexamen (skolväsendets historia och organisation, värdegrund, läroplansteori och didaktik, vetenskapsteori och forskningsmetodik, utveckling, lärande och specialpedagogik, sociala relationer, konflikthantering och ledarskap, uppföljning och analys av lärande, bedömning och betygsättning, utvärdering och utvecklingsarbete)
- lärarna har kompetens att erbjuda undervisning om och i praktiska och estetiska lärprocesser (förskolläraryrket samt grundlärarexamen),
- lärarna har kompetens att erbjuda undervisning om vuxnas lärande (ämnes- och yrkeslärarexamen),
- lärarna ges reella möjligheter till kompetensutveckling och egen forskning.

Utbildningsmiljö

- Utbildningen ges i en forskande miljö,
- utbildningen kommer att ge förutsättningar för ett kritiskt och kreativt/reflekterande förhållningssätt,
- miljön inbegriper en fungerande organisation som säkerställer att den verksamhetsförlagda utbildningen erbjuds inom relevant verksamhet och ämne/ämnesområde,
- nationellt och internationellt samarbete bedrivs i syfte att berika utbildningsmiljön.

Infrastruktur

(gäller de lärosäten som inte tidigare bedrivit lärarutbildning)

- Studenterna har god tillgång till litteratur/annat lärandematerial, informationstekniska resurser och annan nödvändig utrustning.

Utbildningens genomförande

Styrdokument

- Utbildningsplanen för respektive examen innehåller mål/förväntade studieresultat som utarbetats i enlighet med examensordningen och anger en tydlig struktur för respektive program, inriktning samt ämne/ämnedområde,
- kursplanerna innehåller mål/förväntade studieresultat som utarbetats i enlighet med examensordningen.

Undervisning, kurslitteratur och examination

- Undervisningsformerna, vald kurslitteratur/annat lärandematerial och examinationsformerna säkrar forskningsanknytning och progression,
- examinationen inom den verksamhetsförlagda utbildningen genomförs i samarbete med utbildade handledare vid de medverkande skolorna.

Utbildningens resultat

Säkring av examensmålen

- Krav finns klart dokumenterade, exempelvis i form av betygskriterier, och framgår av instruktioner för tentamina, examensarbeten och annan examination,
- lärosätet kan visa att utbildningen kommer att ge studenterna goda förutsättningar att nå målen.

Säkring av utbildningens kvalitet

(gäller de lärosäten som inte tidigare bedrivit lärarutbildning)

- Det finns ett kvalitetssäkringssystem som garanterar utbildningens framtida kvalitet.

